

firm ground

Verder met digitale toegankelijkheid

Toegankelijkheidsonderzoek Gemeente Losser (Redactioneel) (www.losser.nl) op WCAG 2.1

Organisatie:

Gemeente Enschede

Website:

Gemeente Losser (Redactioneel) (www.losser.nl)

Datum:

28 juni 2023

Versie:

1.0

Firm Ground, 28 juni 2023

De in dit rapport beschreven bevindingen zijn specifiek gericht op de door de opdrachtgever geformuleerde vraagstelling. Als zodanig is de inhoud van dit rapport niet generaliseerbaar.

Dit rapport mag in zijn geheel gedeeld worden, bijvoorbeeld als onderbouwing voor een toegankelijkheidsverklaring. Het overnemen van delen van dit rapport mag enkel na schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoudsopgave

1 Managementsamenvatting.....	4
2 Inleiding.....	6
2.1 Opdrachtoomschrijving	6
2.2 Wijzigingsblad	6
2.3 Uitleg iconen	7
3 Het onderzoek	8
3.1 Methode	8
3.2 Steekproef	8
3.3 Gebruikte systemen	10
3.4 Technologieën waarop wordt gesteund	10
4 Bevindingen per succescriterium.....	11
4.1 WCAG 2.1.....	11
Principe 1: Waarneembaar	11
Principe 2: Bedienbaar	22
Principe 3: Begrijpelijk.....	30
Principe 4: Robuust.....	34
5 Overige adviezen en opmerkingen	36
6 Screenshots	37
7 Organisatie	38
7.1 Over Firm Ground	38

1 Managementsamenvatting

Principe (aantal bevindingen)	 Fout gevonden	 Geen fout gevonden	 Niet van toepassing
<u>Waarneembaar (20)</u>	3	11	6
<u>Bedienbaar (17)</u>	2	15	0
<u>Begrijpelijk (10)</u>	2	8	0
<u>Robuust (3)</u>	0	3	0

In bovenstaande tabel staat een overzicht van het aantal succescriteria waarop getest is en bij hoeveel succescriteria een of meerdere toegankelijkheidsproblemen staan. Natuurlijk is het doel om het aantal fouten te verminderen en digitale informatie en diensten toegankelijke te maken voor iedereen. Ook voor mensen met een functiebeperking.

De tabel geeft geen informatie over hoe toegankelijk een website of app is, maar wel over op hoeveel richtlijnen verbeterpunten opgepakt moeten worden. Een website die aan 1 succescriterium niet voldoet is niet per se toegankelijker voor verschillende mensen met een functiebeperking dan een website waarbij 12 op succescriteria fouten zijn aangetroffen. Een theoretisch voorbeeld: een website voldoet aan 1 succescriterium niet: namelijk het contrast is niet goed. Er wordt zwarte tekst op een zwarte achtergrond aangeboden. De website kan nu goed toegankelijk zijn voor mensen die blind zijn en een screenreader gebruiken om de tekst te laten voorlezen of in braille weer te geven. Voor de meeste mensen is de website echter onbruikbaar. Ondanks dat er maar 1 fout is aangetroffen. Een ander voorbeeld. Het kan zijn dat op een pagina een toegankelijkheidsprobleem wordt aangetroffen. Er staat bijvoorbeeld geen uitgeschreven tekst bij een ontoegankelijke infographic. Op een andere website wordt ook een afwijking op een succescriterium aangetroffen: de site is helemaal niet met het toetsenbord, en daarmee verschillende hulpapparatuur te bedienen.

Je kan dus niet zomaar stellen dat websites waarbij een afwijking op een website wordt

aangeboden even toegankelijk zijn. Het ene probleem staat toegankelijkheid voor groepen gebruikers op de hele site in de weg, het andere probleem beperkt zich tot een pagina. Dit kan echter voor verschillende mensen nog steeds een probleem zijn, als ze juist die informatie nodig hebben.

Dit document bevat adviezen naar aanleiding van een onderzoek dat is uitgevoerd op de website Gemeente Losser (Redactioneel). Het doel van dit document is om aan te geven aan welke eisen van WCAG 2.1, niveau AA nog niet wordt voldaan.

De content op de website is over het algemeen al goed toegankelijk. Het beschrijven of als decoratief markeren van afbeeldingen is nog een aandachtspunt en de structuur van lijsten en tabellen kan op een aantal plaatsen nog beter.

Bij de twee onderzochte pdf-documenten zijn wel veel problemen gevonden. Zorg ervoor dat pdf-documenten juist getagd zijn en dat de gebruikte kleuren afdoende contrast hebben.

Er zijn 14 bevindingen bij de succescriteria genoteerd.

Een volledig overzicht van de resultaten per succescriterium is opgenomen in hoofdstuk 4.

Er zijn overige adviezen met betrekking tot de toegankelijkheid en bouwkwaliteit, zie hoofdstuk 5.

Wanneer een afwijking van de norm op meerdere plaatsen voorkomt, worden deze niet alle expliciet genoemd. Er worden voorbeelden gegeven, maar dit is niet een uitputtend overzicht van elke keer dat een issue voorkomt. We adviseren om de gehele website na te kijken op het voorkomen van de geconstateerde issues en deze issues op te pakken.

2 Inleiding

Op verzoek van de aanbieder van de website Gemeente Losser (Redactioneel) is een onderzoek gedaan naar de toegankelijkheid van de website op WCAG 2.1, niveau AA.

2.1 Opdrachtomschrijving

Opdrachtgever:

Gemeente Enschede

Soort onderzoek:

WCAG 2.1, niveau AA

Het onderzoek is uitgevoerd van:

26 juni 2023 tot 28 juni 2023

Website:

Gemeente Losser (Redactioneel) (www.losser.nl)

Scope:

De content op losser.nl

Uitgesloten van scope:

Zaken die niet onder verantwoordelijkheid van de redactie vallen

Grootte van steekproef:

15 pagina's

Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning:

De website is geschikt voor alle gangbare browsers en hulpapparatuur.

2.2 Wijzigingsblad

versie	datum	auteur	reden van wijziging
1.0	28 juni 2023	Bram Duvigneau	Niet van toepassing

Het rapport met het hoogste versienummer vervangt alle eventuele voorgaande versies van dit rapport.

2.3 Uitleg iconen

Geen fout gevonden

Er is *geen* content of element gevonden dat zou worden afgekeurd onder het succescriterium.

Fout gevonden

Er is *wel* content of een element gevonden dat wordt afgekeurd onder het succescriterium.

Niet van toepassing

De content of het element waar het succescriterium over gaat komt niet voor in de onderzochte website, app of het document.

3 Het onderzoek

3.1 Methode

Het onderzoek is een onderzoek naar waar de site niet voldoet aan de norm van WCAG 2.1, niveau AA. Het onderzoek is een 'falsificatieonderzoek'. Dit betekent dat er gekeken is naar wat er niet voldoet. In het onderzoek worden geen zaken goedgekeurd. WCAG 2.1, niveau AA is integraal opgenomen in Europese standaard EN 301 549. Onze onderzoeken op WCAG 2.1, niveau AA bevatten dus alle 50 succescriteria uit EN 301 549.

Overheden hoeven nog niet in alle situaties aan alle succescriteria van WCAG 2.1 te voldoen. Voor hen zijn er uitzonderingen vastgelegd in het huidige toegankelijkheidsbeleid. Wij testen op alle succescriteria van WCAG 2.1. Dat wil zeggen dat wij alle bevindingen in dit rapport opnemen, dus ook bevindingen bij succescriteria waarbij volgens de Nederlandse wet- en regelgeving uitzonderingen gelden.

Zie voor meer informatie over uitzonderingen de website digitoegankelijk.nl.

Testen gebeurt voor een groot deel handmatig en aan de hand van een steekproef. Ondanks alle zorgvuldigheid bij het samenstellen van de steekproef en het onderzoek kan het zijn dat een probleem niet gesignaleerd wordt. Ook kan het zijn dat een punt in de toekomst anders beoordeeld wordt omdat technologieën en hulpapparatuur doorontwikkeld worden.

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de evaluatiemethode [WCAG-EM 1.0](#).

3.2 Steekproef

Het onderzoek betreft in de regel een steekproef van de website. De resultaten worden niet uitputtend beschreven: als een type toegankelijkheidsprobleem zich op meerdere plaatsen voordoet, dan worden hiervan één of enkele voorbeelden gegeven.

Pagina	URL
--------	-----

Hoofdpagina	https://www.losser.nl/
Rijbewijs	https://www.losser.nl/Paspoort_identiteitskaart_en_rijbewijs/Rijbewijs
Contact	https://www.losser.nl/Contact
Geboorte doorgeven	https://www.losser.nl/Geboorte/Geboorte_doorgeven
Contact en openingstijden	https://www.losser.nl/Contact/Contact_en_openingstijden
Circulaire economie	https://www.losser.nl/Duurzaamheid/Circulaire_economie
Nieuwsberichten	https://www.losser.nl/Nieuws/Nieuwsberichten
Nieuwsartikel	https://www.losser.nl/Nieuws/Nieuwsberichten/Zitvolleybal_clinic_voor_iedereen_met_of_zonder_beperking:nlbMstEyQa-EEJNVBMqmxg
Contactformulier	https://www.losser.nl/Contact/Contact_en_openingstijden/Contactformulier
Sitemap	https://www.losser.nl/Sitemap
Privacyverklaring	https://www.losser.nl/Privacyverklaring
Hoofdpagina Engels	https://www.losser.nl/English
404 - Pagina niet gevonden	https://www.losser.nl/Hom
PDF - Officiële mededelingen 31 mei 2023	https://www.losser.nl/Nieuws/Officiële_mededelingen/Officiële_mededelingen_31_mei_2023.pdf
PDF -	https://www.losser.nl/Nieuws/Bekendmakingen/Bekendmakinge

Omgevingsvisie gemeente Losser	n_10_mei_2023/Vaststelling_Omgevingsvisie_gemeente_Losser/Omgevingsvisie_Gemeente_Losser.pdf
-----------------------------------	--

3.3 Gebruikte systemen

Bij het testen zijn de volgende besturingssystemen, browsers en hulpsoftware gebruikt:

- Windows 11, Edge 113, NVDA 2023.1
- Windows 11, Mozilla Firefox 113, NVDA 2023.1

We hebben getest in privé/incognito-modus, zonder extensies of add-ons en met de standaardinstellingen.

De website is geschikt voor alle gangbare browsers en hulpapparatuur.

3.4 Technologieën waarop wordt gesteund

- HTML 5
- CSS
- WAI-ARIA
- ECMAScript 5
- DOM

4 Bevindingen per succescriterium

4.1 WCAG 2.1

Hieronder zijn de bevindingen per succescriterium van WCAG 2.1 genoteerd.

Principe 1: Waarneembaar

Succescriterium	Resultaat
<u>1.1.1: Niet-tekstuele content</u>	 Fout(en) gevonden
<u>1.2.1: Louder-geluid en louder-videobeeld (vooraf opgenomen)</u>	 Niet van toepassing
<u>1.2.2: Ondertiteling voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)</u>	 Niet van toepassing
<u>1.2.3: Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)</u>	 Niet van toepassing
<u>1.2.4: Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)</u>	 Niet van toepassing
<u>1.2.5: Audiodescriptie (vooraf opgenomen)</u>	 Niet van toepassing
<u>1.3.1: Info en relaties</u>	 Fout(en) gevonden
<u>1.3.2: Betekenisvolle volgorde</u>	 Geen fout gevonden
<u>1.3.3: Zintuiglijke eigenschappen</u>	 Geen fout gevonden
<u>1.3.4: Weergavestand</u>	 Geen fout gevonden
<u>1.3.5: Identificeer het doel van de input</u>	 Geen fout gevonden
<u>1.4.1: Gebruik van kleur</u>	 Geen fout gevonden
<u>1.4.2: Geluidsbediening</u>	 Niet van toepassing

Succescriterium	Resultaat
<u>1.4.3: Contrast (minimum)</u>	 Fout(en) gevonden
<u>1.4.4: Herschalen van tekst</u>	 Geen fout gevonden
<u>1.4.5: Afbeeldingen van tekst</u>	 Geen fout gevonden
<u>1.4.10: Reflow</u>	 Geen fout gevonden
<u>1.4.11: Contrast van niet-tekstuele content</u>	 Geen fout gevonden
<u>1.4.12: Tekstafstand</u>	 Geen fout gevonden
<u>1.4.13: Content bij hover of focus</u>	 Geen fout gevonden

Informatie en componenten van de gebruikersinterface moeten toonbaar zijn aan gebruikers op voor hen waarneembare wijze.

Richtlijn 1.1: Tekstalternatieven

Lever tekstalternatieven voor alle niet-tekstuele content, zodat die veranderd kan worden in andere vormen die mensen nodig hebben, zoals grote letters, braille, spraak, symbolen of eenvoudiger taal

Succescriterium 1.1.1: Niet-tekstuele content

 Resultaat: fout(en) gevonden

Alle niet-tekstuele content die aan de gebruiker wordt gepresenteerd, heeft een tekstalternatief dat een gelijkwaardig doel dient, behalve voor de hierna vermelde situaties: 'Bedieningselementen, invoer', 'Op tijd gebaseerde media', Test, Zintuiglijk, CAPTCHA, Decoratie, opmaak, onzichtbaar. (Dit is een verkorte tekst, het hele succescriterium staat op <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#text-equiv>).

- Bevinding nummer 6:

De afbeelding bij het nieuwsbericht heeft als tekstalternatief "Zitvolleybal clinic voor iedereen". Deze tekst beschrijft niet goed wat er op de afbeelding staat. Zo is voor mensen die de afbeelding niet kunnen zien niet duidelijk waar deze afbeelding voor dient.

In dit geval kan de afbeelding als decoratief worden aangemerkt door het alt-attribuut leeg te laten `alt=""`.

- Op pagina: [Nieuwsartikel](#)
- Bevinding nummer 13:

In het document staan verschillende afbeeldingen. Voor een groot aantal ontbreken er alternatieve teksten. Mensen die afhankelijk zijn van voorleessoftware missen hierdoor informatie. Zo heeft op pagina 1 het logo van de gemeente Losser geen alternatieve tekst. Ook de plattegronden hebben geen alternatieve tekst, zie bijvoorbeeld pagina 7 (8 in het document). Op pagina 8 (pagina 9 in het document) staat een schema. In dit schema staat tekst die niet in de lopende tekst boven of onder het schema staat. Ook een alternatieve tekst ontbreekt. Dit geldt ook voor het figuur op pagina 69 (70 in het document) Als er alternatieve teksten zijn gebruikt, dan zijn deze niet beschrijvend. Bijvoorbeeld op pagina 13 (14 in het document): O:\Losser - 136\Omgevingsvisie\Website\wetransfer-d3ee54\2019 Stockfotos verhaal van Losser\creaunit-534e0d\LOSS_Drone_Motor_01.jpg Sommige afbeeldingen zijn decoratief zoals de afbeeldingen bij ieder hoofdstuk. Deze zijn niet als artefact gemarkeerd.

Koppenstructuur De koppenstructuur is niet consistent. Er worden koppen opgemaakt, maar niet op het juiste niveau. De hoofdstukken zouden een kop 1 moeten zijn. Boven 0 Introductie staat een kop 1, maar die is leeg. Hoofdstuk 0 Introductie heeft kop 2. Lege koppen komt op meerdere plekken voor. Koppen die niveau 3 of 4 zouden moeten krijgen hebben een kop 1 gekregen. Bijvoorbeeld 1.3.1 Een herkenbaar en gastvrij Losser. Ook hele alinea's zijn koppen geworden. Onder 2.10.1 Typering zijn de twee opvolgende alinea's als kop 4 opgemaakt. Dit komt op meerdere plekken voor. Opsommingen @@Bram: de nesting klopt niet overal. Ik zie meerdere L's genest en dan op het laatst de LI en Lbody. Voert dit te ver door

voor dit onderzoek? Tabellen De tabellen op pagina 74 en 75 (75 en 76 in het document) zijn niet goed opgemaakt. De titel van de tabel is in de 1e rij en 1e kolom opgenomen. Deze moet er buiten staan. De koppen Acties / doelen, Termijn en Realisatie via zijn niet als kolomkop opgemaakt. Het niet markeren van kolomkoppen komt ook voor in de tabellen op pagina 80 en 82 (81 en 83 in het document). Leesvolgorde De leesvolgorde van het document klopt niet. Mensen die afhankelijk zijn van voorleessoftware moeten de inhoud in dezelfde logische volgorde kunnen lezen als mensen die visueel het document kunnen bekijken. Daarvoor zijn zij afhankelijk van de code in het pdf-document. Voor dit document gaat dit niet goed. De inhoudsopgave is opgedeeld in meerdere inhoudsopgaven en staat op verschillende plekken. Ook de afbeeldingen die door het hele document staan allemaal bij elkaar bijna in het begin van het document. Ook de tekst van de tekstblokken staan bovenin het document. Informatie ontbreekt In de code van de pdf is de inhoud onder de kop Bijlage 1 – Amendement 28 maart 2023 niet te vinden. Er ontbreekt dus informatie voor mensen die van voorleessoftware afhankelijk zijn. Overig Sommige teksten zijn onderstreept. Bijvoorbeeld op pagina 17 (18 in het document) is 'Wat gaan we doen?' onderstreept. Dit lijkt op een link. In het document komen ook links voor die onderstreept zijn. Bijvoorbeeld 'Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2024' op pagina 22 (23 in het document). Dit is verwarrend

- Op pagina: [PDF - Omgevingsvisie gemeente Losser](#)

Richtlijn 1.2: Op tijd gebaseerde media

Lever alternatieven voor op tijd gebaseerde media.

Succescriterium 1.2.1: Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)

Resultaat: niet van toepassing

Voor media met vooraf opgenomen louter-geluid en vooraf opgenomen louter-videobeeld is het volgende waar, behalve als de audio of video een media-alternatief

voor tekst is en duidelijk als zodanig is gelabeld: 'vooraf opgenomen louter-tekst', 'Vooraf opgenomen louter-videobeeld'. (Dit is een verkorte tekst, het hele succescriterium staat op <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#media-equiv>).

Succescriterium 1.2.2: Ondertiteling voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)

 Resultaat: niet van toepassing

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle vooraf opgenomen audiocontent in gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

Succescriterium 1.2.3: Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)

 Resultaat: niet van toepassing

Er wordt een alternatief voor op tijd gebaseerde media of audiodescriptie van de vooraf opgenomen videocontent geleverd voor gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

Succescriterium 1.2.4: Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)

 Resultaat: niet van toepassing

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle live audiocontent in gesynchroniseerde media.

Succescriterium 1.2.5: Audiodescriptie (vooraf opgenomen)

 Resultaat: niet van toepassing

Er wordt een audiodescriptie geleverd voor alle vooraf opgenomen videocontent in

gesynchroniseerde media.

Richtlijn 1.3: Aanpasbaar

Creëer content die op verschillende manieren gepresenteerd kan worden (bijvoorbeeld eenvoudiger lay-out) zonder verlies van informatie of structuur.

Succescriterium 1.3.1: Info en relaties

Resultaat: fout(en) gevonden

Informatie, structuur, en relaties overgebracht door presentatie kunnen door software bepaald worden of zijn beschikbaar in tekst.

- Bevinding nummer 7:

De opsomming onder "U kunt een geboorte op verschillende manieren doorgeven:" is niet opgemaakt als een lijst. Gebruik een `<u1>`-element om deze opsomming als een lijst op te maken.

- Op pagina: [Geboorte doorgeven](#)

- Bevinding nummer 8:

De tabel op deze pagina heeft kolomkoppen, maar deze kolomkoppen zijn niet juist opgemaakt. Zo is de tabel moeilijk te begrijpen voor gebruikers van hulpsoftware.

Gebruik het `<th>`-element om kolomkoppen op te maken.

- Op pagina: [Geboorte doorgeven](#)

- Bevinding nummer 4:

De opsomming onder "Op deze pagina" is niet als lijst opgemaakt. Hierdoor is het voor gebruikers van hulpsoftware niet duidelijk dat het hier om een opsomming gaat en kunnen zij deze bijvoorbeeld niet snel overslaan.

Gebruik een <u1> of <o1> element om deze lijst op te maken.

- Op pagina: [Privacyverklaring](#)
- Bevinding nummer 14:

Document is niet getagd. De hele codelaag voor dit document ontbreekt. Hierdoor is per definitie de pdf volledig ontoegankelijk. Mensen die afhankelijk zijn van voorleessoftware kunnen dit document niet lezen.

Voorzie het document van de juiste tags die kloppen met de documentstructuur.

- Op pagina: [PDF - Officiële mededelingen 31 mei 2023](#)

Succescriterium 1.3.2: Betekenisvolle volgorde

 Resultaat: geen fout gevonden

Als de volgorde waarin content wordt gepresenteerd van invloed is op zijn betekenis, kan een betekenisvolle leesvolgorde door software bepaald worden.

Succescriterium 1.3.3: Zintuiglijke eigenschappen

 Resultaat: geen fout gevonden

Instructies die geleverd worden om content te begrijpen en te bedienen zijn niet alleen afhankelijk van zintuiglijke eigenschappen van componenten zoals vorm, omvang, visuele locatie, oriëntatie of geluid.

Succescriterium 1.3.4: Weergavestand

 Resultaat: geen fout gevonden

De content beperkt de weergave en bediening niet tot een enkele presentatie-oriëntatie, zoals staand of liggend, tenzij een specifieke presentatie-oriëntatie essentieel is.

Succescriterium 1.3.5: Identificeer het doel van de input

Resultaat: geen fout gevonden

Het doel van elk invoerveld waarmee informatie van de gebruiker wordt verzameld, kan door software bepaald worden wanneer:

Het invoerveld een doel dient dat is geïdentificeerd in de paragraaf Inputdoelen voor Componenten van de Gebruikersinterface; en

De content wordt geïmplementeerd met behulp van technologieën die ondersteuning bieden bij het identificeren van de verwachte betekenis van formulier-invoergegevens.

Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar

Maak het voor gebruikers gemakkelijker om content te horen en te zien, waaronder scheiding van voorgrond en achtergrond.

Succescriterium 1.4.1: Gebruik van kleur

Resultaat: geen fout gevonden

Kleur wordt niet als het enige visuele middel gebruikt om informatie over te brengen, een actie aan te geven, tot een reactie op te roepen of een visueel element te onderscheiden.

Succescriterium 1.4.2: Geluidsbediening

Resultaat: niet van toepassing

Als een geluidswaergave op een webpagina automatisch meer dan 3 seconden speelt, is er of een mechanisme beschikbaar om de geluidswaergave te pauzeren of te stoppen, of er is een mechanisme beschikbaar om het geluidsvolume onafhankelijk van het overall systeemvolume te regelen.

Succescriterium 1.4.3: Contrast (minimum)

Resultaat: fout(en) gevonden

De visuele weergave van tekst en afbeeldingen van tekst heeft een contrastverhouding van ten minste 4,5:1, behalve in de volgende gevallen: 'Grote tekst', 'Incidenteel', 'Logotypes'. Dit is een verkorte tekst van het succescriterium. De begrippen zijn gedefinieerd. Zie hiervoor: <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#visual-audio-contrast>

- Bevinding nummer 10:

De hoofdstuknummers hebben verschillende kleuren: oranje, rood, groen, blauw, bruin, paars. Deze nummers zijn in een groot lettergrootte opgemaakt. De kleur groen, blauw en paars voldoen niet aan de contrasteisen voor grote tekst.

- Op pagina: [PDF - Omgevingsvisie gemeente Losser](#)

- Bevinding nummer 11:

In het document komen tekstblokken voor: een blauw vlak met witte tekst. De tekst komt voor als platte tekst en als grote tekst. Alleen voor grote tekst is er voldoende kleurcontrast met de blauwe achtergrond. De normale tekst voldoet niet. In sommige blauwe tekstblokken komen ook links voor. Deze zijn blauw en hiervan voldoet het contrast ook niet met de achtergrond. Op pagina 10 in Adobe Reader (pagina 11 in het document) staan verschillende kleurvakken met witte tekst. De tekst is zowel klein als groot in ieder vlak. 5 kleuren voldoen niet aan de eisen voor kleurcontrast:

- Blauw blokje 'Leefbaar & Vitaal'
- Groen blokje: 'Aantrekkelijk & Gastvrij'
- Oranje blokje: 'Bloeiend platteland'
- Aqua blokje: 'Wonen & Werken'
- Mosgroen blokje: 'Maatwerk'

Pas de kleuren aan zoat ze voldoen aan de contrasteisen.

- Op pagina: [PDF - Omgevingsvisie gemeente Losser](#)

- Bevinding nummer 12:

In het document staan een aantal tabellen. Op pagina 75 (76 in het document) komen tabellen voor waarbij de 1e rij met kolomkoppen achtergrondkleur aqua hebben en een witte tekst. Dit voldoet niet aan de eisen voor contrast. Dit geldt ook voor de tabel op pagina 80 (81 in het document) De grijze achtergrondkleur heeft te weinig contrast voor de witte letters. Dit komt op meerdere pagina's voor.

Pas de kleuren aan zodat ze aan de contrasteisen voldoen.

Succescriterium 1.4.4: Herschalen van tekst

Resultaat: geen fout gevonden

Behalve voor ondertitels voor doven en slechthorenden en afbeeldingen van tekst, kan tekst zonder hulptechnologie tot 200 procent schalen zonder verlies van content of functionaliteit.

Succescriterium 1.4.5: Afbeeldingen van tekst

Resultaat: geen fout gevonden

Als de gebruikte technologieën de visuele weergave tot stand kunnen brengen, wordt tekst gebruikt in plaats van afbeeldingen van tekst om informatie over te brengen, behalve in de volgende gevallen: 'Aanpasbaar' (De afbeelding van tekst kan visueel worden aangepast aan de eisen van de gebruiker), 'Essentieel' (Een specifieke weergave van tekst is essentieel voor de informatie die wordt overgebracht).

Succescriterium 1.4.10: Reflow

Resultaat: geen fout gevonden

Content kan zonder verlies van informatie of functionaliteit en zonder te moeten scrollen

in twee dimensies, worden weergegeven voor:

Verticaal scrollbare content met een breedte gelijkwaardig aan 320 CSS-pixels;

Horizontaal scrollbare content met een hoogte gelijkwaardig aan 256 CSS-pixels;

Met uitzondering van delen van de content die voor het gebruik of de betekenis een tweedimensionale lay-out vereisen.

Succescriterium 1.4.11: Contrast van niet-tekstuele content

Resultaat: geen fout gevonden

De visuele weergave van het volgende heeft een contrastverhouding van ten minste 3:1 ten opzichte van aangrenzende kleuren:

Componenten van de gebruikersinterface: Visuele informatie die vereist is om componenten van de gebruikersinterface en statussen te identificeren, met uitzondering van inactieve componenten of componenten waarvan de weergave van de component wordt bepaald door de user agent en niet wordt aangepast door de auteur;

Grafische objecten: Delen van afbeeldingen die vereist zijn om de content te begrijpen, behalve wanneer een specifieke weergave van afbeeldingen essentieel is voor de informatie die wordt overgebracht.

Succescriterium 1.4.12: Tekstafstand

Resultaat: geen fout gevonden

Bij content die wordt geïmplementeerd met opmaaktalen die de volgende stijleigenschappen voor tekst ondersteunen, is er geen sprake van verlies van content of functionaliteit door het instellen van alle volgende, en door het niet wijzigen van andere stijleigenschappen:

Regelhoogte (regelafstand) naar ten minste 1,5 keer de lettergrootte;

Afstand tussen alinea's naar ten minste 2 keer de lettergrootte;

Letterafstand (spatiëren van letters) naar ten minste 0,12 keer de lettergrootte;

Spatiëren van woorden naar ten minste 0,16 keer de lettergrootte.

Succescriterium 1.4.13: Content bij hover of focus

 Resultaat: geen fout gevonden

Wanneer aanvullende content zichtbaar wordt en daarna weer verborgen, door het gebruik van hover met de aanwijzer of focus met het toetsenbord, gelden de volgende zaken:

Sluiten: Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de aanvullende content kan worden gesloten zonder de aanwijzer hover of de toetsenbordfocus te verplaatsen, tenzij de aanvullende content een invoerfout communiceert of andere content niet verbergt of vervangt;

Aanwijsbaar: Wanneer een aanwijzer hover aanvullende content kan activeren, dan kan de aanwijzer over de aanvullende content worden bewogen zonder dat deze verdwijnt;

Aanhouden: De aanvullende content blijft zichtbaar totdat de oorzaak voor de hover of focus is verwijderd, de gebruiker de content sluit of de informatie niet langer geldig is.

Principe 2: Bedienbaar

Succescriterium	Resultaat
<u>2.1.1: Toetsenbord</u>	 Geen fout gevonden
<u>2.1.2: Geen toetsenbordval</u>	 Geen fout gevonden
<u>2.1.4: Enkel teken sneltoetsen</u>	 Geen fout gevonden
<u>2.2.1: Timing aanpasbaar</u>	 Geen fout gevonden

Succescriterium	Resultaat
<u>2.2.2: Pauzeren, stoppen, verbergen</u>	 Geen fout gevonden
<u>2.3.1: Drie flitsen of beneden drempelwaarde</u>	 Geen fout gevonden
<u>2.4.1: Blokken omzeilen</u>	 Geen fout gevonden
<u>2.4.2: Paginatitel</u>	 Fout(en) gevonden
<u>2.4.3: Focus volgorde</u>	 Geen fout gevonden
<u>2.4.4: Linkdoel (in context)</u>	 Geen fout gevonden
<u>2.4.5: Meerdere manieren</u>	 Geen fout gevonden
<u>2.4.6: Koppen en labels</u>	 Geen fout gevonden
<u>2.4.7: Focus zichtbaar</u>	 Geen fout gevonden
<u>2.5.1: Aanwijzergebaren</u>	 Geen fout gevonden
<u>2.5.2: Aanwijzerannulering</u>	 Geen fout gevonden
<u>2.5.3: Label in naam</u>	 Fout(en) gevonden
<u>2.5.4: Bewegingsactivering</u>	 Geen fout gevonden

Componenten van de gebruikersinterface en navigatie moeten bedienbaar zijn.

Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijk

Maak alle functionaliteit beschikbaar vanaf een toetsenbord.

Succescriterium 2.1.1: Toetsenbord

Resultaat: geen fout gevonden

Alle functionaliteit van de content is bedienbaar via een toetsenbordinterface zonder dat

afzonderlijke toetsaanslagen aan tijd gebonden zijn, behalve als de onderliggende functie een invoer vereist die afhangt van het pad dat de gebruiker aflegt en niet alleen van de eindpunten.

Succescriterium 2.1.2: Geen toetsenbordval

Resultaat: geen fout gevonden

Als de toetsenbordfocus met de toetsenbordinterface verplaatst kan worden naar een component van de pagina, dan kan de focus ook met alleen de toetsenbordinterface weer van dat component weg worden bewogen, en, als er meer nodig is dan de standaard pijl- of tabtoetsen of andere standaard methoden om de focus te verplaatsen, dan wordt de gebruiker geïnformeerd over de manier waarop de focus kan worden verplaatst.

Succescriterium 2.1.4: Enkel teken sneltoetsen

Resultaat: geen fout gevonden

Wanneer een sneltoets in content wordt geïmplementeerd door alleen letters (inclusief hoofdletters en kleine letters), leestekens, cijfers of symbolen te gebruiken, geldt ten minste één van de volgende zaken:

Uitzetten: Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de sneltoets kan worden uitgezet;

Opnieuw toewijzen: Er is een mechanisme beschikbaar om de sneltoets opnieuw toe te wijzen aan één of meerdere niet-afdrukbare tekens (bijv. Ctrl, Alt, enz.);

Alleen actief bij focus: De sneltoets voor een component van de gebruikersinterface is alleen actief wanneer de betreffende component de focus heeft.

Richtlijn 2.2: Genoeg tijd

Geef gebruikers genoeg tijd om content te lezen en te gebruiken.

Succescriterium 2.2.1: Timing aanpasbaar

Resultaat: geen fout gevonden

Voor elke tijdslimiet die door de content wordt ingesteld geldt ten minste een van de volgende zaken: 'Uitzetten', 'Aanpassen', 'Verlengen', 'Real-time uitzondering', 'Essentiële uitzondering', '20 uur uitzondering'. Dit is een verkorte tekst. Deze termen zijn gedefinieerd in de norm, zie hiervoor <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#time-limits>.

Succescriterium 2.2.2: Pauzeren, stoppen, verbergen

Resultaat: geen fout gevonden

Voor alle bewegende, knipperende, scrollende of automatisch actualiserende informatie gelden alle volgende zaken: 'Bewegen, knipperen, scrollen', 'Automatisch actualiserend'. Dit is verkorte weergave van het succescriterium, zie de norm op <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#time-limits>

Richtlijn 2.3: Toevallen en fysieke reacties

Ontwerp content niet op een manier waarvan bekend is dat die toevallen veroorzaakt.

Succescriterium 2.3.1: Drie flitsen of beneden drempelwaarde

Resultaat: geen fout gevonden

Webpagina's bevatten niets wat meer dan drie keer flitst in enige periode van één seconde of de flits is beneden de algemene flits- en rodeflitsdrempelwaarden.

Richtlijn 2.4: Navigeerbaar

Lever manieren om gebruikers te helpen navigeren, content te vinden en te bepalen waar ze zijn.

Succescriterium 2.4.1: Blokken omzeilen

Resultaat: geen fout gevonden

Er is een mechanisme beschikbaar om blokken content die op meerdere webpagina's worden herhaald te omzeilen.

Succescriterium 2.4.2: Paginatitel

Resultaat: fout(en) gevonden

Webpagina's hebben titels die het onderwerp of doel beschrijven.

- Bevinding nummer 15:

De documenttitel is niet beschrijvend: Opmaak 1. Deze wordt nu niet in het venster getoond. De bestandsnaam wordt in het venster getoond: Officiële mededelingen 31 mei 2023.pdf.

Geef het document een beschrijvende titel en stel in dat deze in het venster getoond wordt.

- Op pagina: [PDF - Officiële mededelingen 31 mei 2023](#)

Succescriterium 2.4.3: Focus volgorde

Resultaat: geen fout gevonden

Als een webpagina sequentieel genavigeerd kan worden en de navigatiesequenties hebben invloed op de betekenis of het gebruik, dan krijgen focusbare componenten de focus in de juiste volgorde waardoor betekenis en bedienbaarheid behouden blijft.

Succescriterium 2.4.4: Linkdoel (in context)

Resultaat: geen fout gevonden

Het doel van elke link kan bepaald worden uit enkel de linktekst of uit de linktekst samen met zijn door software bepaalde linkcontext, behalve daar waar het doel van de link een dubbelzinnige betekenis zou kunnen hebben voor gebruikers in het algemeen.

Succescriterium 2.4.5: Meerdere manieren

Resultaat: geen fout gevonden

Er is meer dan één manier beschikbaar om een webpagina binnen een verzameling webpagina's te vinden, behalve wanneer de webpagina het resultaat is van, of een stap in, een proces.

Succescriterium 2.4.6: Koppen en labels

Resultaat: geen fout gevonden

Koppen en labels beschrijven het onderwerp of doel.

Succescriterium 2.4.7: Focus zichtbaar

Resultaat: geen fout gevonden

Elke gebruikersinterface die met een toetsenbord te bedienen is, heeft een bedieningswijze waarbij de indicator van de toetsenbordfocus zichtbaar is.

Richtlijn 2.5: Input Modaliteiten

Maak het eenvoudiger voor gebruikers om de functionaliteit te bedienen met andere vormen van invoer dan alleen het toetsenbord.

Succescriterium 2.5.1: Aanwijzergebaren

Resultaat: geen fout gevonden

Alle functionaliteit waarmee bij de bediening gebruik wordt gemaakt van meerpunts- of padgebaseerde gebaren, kan worden bediend met een enkele aanwijzer zonder een padgebaseerd gebaar, tenzij een meerpunts- of padgebaseerd gebaar essentieel is.

Succescriterium 2.5.2: Aanwijzerannulering

Resultaat: geen fout gevonden

Voor functionaliteit die kan worden bediend met een enkele aanwijzer, geldt ten minste één van de volgende zaken:

Geen down-event: Het down-event van de aanwijzer wordt niet gebruikt om enig onderdeel van de functie uit te voeren;

Afbreken of ongedaan maken: De functie wordt voltooid door het up-event en er is een mechanisme beschikbaar om de functie af te breken voordat deze wordt voltooid of om de functie ongedaan te maken als deze is voltooid;

Up reversal: Met het up-event wordt elk resultaat van het voorgaande down-event ongedaan gemaakt;

Essentieel: Het voltooien van de functie met het down-event is essentieel.

Succescriterium 2.5.3: Label in naam

Resultaat: fout(en) gevonden

Bij componenten van de gebruikersinterface met labels die tekst of afbeeldingen van tekst bevatten, bevat de naam de tekst die visueel wordt weergegeven.

- Bevinding nummer 2:

Sommige links hebben een `aria-label`-attribuut dat de linktekst overschrijft. Deze aria-labels bevatten niet de visuele linktekst. Dit zorgt voor onduidelijke teksten zoals "Als u snel een rijbewijs nodig heeft, kunt u een spoedaanvraag doen. U moet dan U kunt online een spoedaanvraag indienen". De visuele tekst is hier echter "online een rijbewijs aanvragen". Ook levert dit problemen op voor gebruikers van spraakherkenning.

Pas de aria-labels aan zodat ze gelijk zijn aan de linktekst aangevuld met de tekst die aangeeft dat de link in een nieuw venster opent indien van toepassing. Of verwijder de aria-labels en voeg de tekst over het openen van een nieuw venster als verborgen tekst in de link toe.

Dit probleem komt op meerdere plaatsen voor. Loop de site na en los deze gevallen op.

- Op pagina: [Rijbewijs](#)

Succescriterium 2.5.4: Bewegingsactivering

Resultaat: geen fout gevonden

Functionaliteit die kan worden bediend door de beweging van een apparaat of beweging van een gebruiker, kan ook worden bediend met componenten van de gebruikersinterface. De reactie op de beweging kan worden uitgeschakeld om onbedoelde activering te voorkomen, behalve wanneer:

Ondersteunde interface: De beweging wordt gebruikt om de functionaliteit te bedienen via een door toegankelijkheid ondersteunde interface;

Essentieel: De beweging is essentieel voor de functie en wanneer de reactie op de beweging wordt uitgeschakeld, wordt de activiteit ongeldig gemaakt.

Principe 3: Begrijpelijk

Succescriterium	Resultaat
<u>3.1.1: Taal van de pagina</u>	 Geen fout gevonden
<u>3.1.2: Taal van onderdelen</u>	 Fout(en) gevonden
<u>3.2.1: Bij focus</u>	 Geen fout gevonden
<u>3.2.2: Bij input</u>	 Geen fout gevonden
<u>3.2.3: Consistente navigatie</u>	 Geen fout gevonden
<u>3.2.4: Consistente identificatie</u>	 Geen fout gevonden
<u>3.3.1: Fout identificatie</u>	 Geen fout gevonden
<u>3.3.2: Labels of instructies</u>	 Geen fout gevonden
<u>3.3.3: Foutsuggestie</u>	 Fout(en) gevonden
<u>3.3.4: Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)</u>	 Geen fout gevonden

Informatie en de bediening van de gebruikersinterface moeten begrijpelijk zijn.

Richtlijn 3.1: Leesbaar

Maak tekstcontent leesbaar en begrijpelijk.

Succescriterium 3.1.1: Taal van de pagina

 Resultaat: geen fout gevonden

De standaard menselijke taal van elke webpagina kan door software bepaald worden.

Succescriterium 3.1.2: Taal van onderdelen

Resultaat: fout(en) gevonden

De menselijke taal van elke passage of zin in de content kan door software bepaald worden, behalve waar het gaat om eigennamen, technische termen, woorden van onbepaalde taal en woorden of zinsdelen die deel zijn gaan uitmaken van het jargon van de onmiddellijk omringende tekst.

- Bevinding nummer 3:

Sommige inhoud, zoals de kop op niveau 1 "English" en het blok "Report your move" is niet als Engelstalige tekst opgemaakt. Dit zorgt ervoor dat de inhoud niet in de juiste taal kan worden voorgelezen door hulpsoftware.

Markeer deze inhoud als Engelstalig met het `lang`-attribuut.

- Op pagina: [Hoofdpagina Engels](#)

- Bevinding nummer 1:

De links "Deutsch" en "English" zijn niet aangemerkt als Duitstalige en Engelstalige links. Hierdoor worden de links mogelijk niet in de juiste taal voorgelezen door hulpsoftware. Dit is verwarrend voor gebruikers.

Markeer de links met de juiste taal door middel van het `lang`-attribuut.

Richtlijn 3.2: Voorspelbaar

Maak het uiterlijk en de bediening van webpagina's voorspelbaar.

Succescriterium 3.2.1: Bij focus

Resultaat: geen fout gevonden

Als een component de focus krijgt, dan veroorzaakt dat geen contextwijziging.

Succescriterium 3.2.2: Bij input

Resultaat: geen fout gevonden

Verandering van de instelling van een component van de gebruikersinterface veroorzaakt niet automatisch een contextwijziging tenzij de gebruiker geïnformeerd is over het gedrag vóór het gebruik van dit component.

Succescriterium 3.2.3: Consistente navigatie

Resultaat: geen fout gevonden

Navigatiemechanismen, die op meerdere webpagina's binnen een verzameling webpagina's herhaald worden, komen elke keer dat ze worden herhaald in dezelfde relatieve volgorde voor, tenzij een verandering wordt geïnitieerd door de gebruiker.

Succescriterium 3.2.4: Consistente identificatie

Resultaat: geen fout gevonden

Componenten die dezelfde functionaliteit hebben binnen een verzameling webpagina's worden consistent geïdentificeerd.

Richtlijn 3.3: Assistentie bij invoer

Help gebruikers om fouten te vermijden en ze te verbeteren.

Succescriterium 3.3.1: Fout identificatie

Resultaat: geen fout gevonden

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt, dan wordt het onderdeel waar de fout zit geïdentificeerd en de fout wordt tekstueel aan de gebruiker meegedeeld.

Succescriterium 3.3.2: Labels of instructies

Resultaat: geen fout gevonden

Als de content gebruikersinvoer vereist, dan worden labels of instructies geleverd.

Succescriterium 3.3.3: Foutsuggestie

Resultaat: fout(en) gevonden

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt en suggesties voor verbetering bekend zijn, dan worden de suggesties aan de gebruiker geleverd, tenzij dit de beveiliging of het doel van de content in gevaar zou brengen.

- Bevinding nummer 5:

Bij het invullen van een ongeldig e-mailadres is de foutmelding "Het e-mailadres voldoet niet.". Deze fout geeft niet aan werk formaat er verwacht wordt en hoe een geldig e-mailadres er dan wel uitziet.

Geef een invulsuggestie en beschrijf het verwachte formaat. Bijvoorbeeld: "Dit e-mailadres is ongeldig, vul een geldig e-mailadres in zoals iemand@losser.nl".

- Op pagina: [Contactformulier](#)

Succescriterium 3.3.4: Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)

Resultaat: geen fout gevonden

Voor webpagina's die wettelijke verplichtingen of financiële transacties voor de gebruiker uitvoeren, die, door de gebruiker te beheren gegevens in gegevensopslagplaatsen verwijderen of wijzigen, of die antwoorden van de gebruiker verzenden, geldt ten minste één van de volgende zaken: 'Annuleerbaar', 'Gecontroleerd', 'Bevestigd'. De volledige tekst van dit succescriterium staat op <https://www.w3.org/Translations/>

Principe 4: Robuust

Succescriterium	Resultaat
<u>4.1.1: Parsen</u>	 Geen fout gevonden
<u>4.1.2: Naam, rol, waarde</u>	 Geen fout gevonden
<u>4.1.3: Statusberichten</u>	 Geen fout gevonden

Content moet voldoende robuust zijn om betrouwbaar geïnterpreteerd te kunnen worden door een breed scala van user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Richtlijn 4.1: Compatibel

Maximaliseer compatibiliteit met huidige en toekomstige user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Succescriterium 4.1.1: Parsen

 Resultaat: geen fout gevonden

In content die geïmplementeerd is met opmaaktalen hebben elementen volledige begin- en eindtags, zijn elementen genest volgens hun specificatie, bevatten elementen geen dubbele attributen en zijn alle ID's uniek, behalve waar de specificatie deze eigenschappen toelaat.

Succescriterium 4.1.2: Naam, rol, waarde

 Resultaat: geen fout gevonden

Voor alle componenten van de gebruikersinterface (inclusief, maar niet uitsluitend voor formulierelementen, links en door scripts gegenereerde componenten), kunnen de naam

(name) en rol (role), door software bepaald worden; toestanden (states), eigenschappen (properties) en waarden (values) die door de gebruiker ingesteld kunnen worden kunnen door software bepaald worden; en kennisgeving van veranderingen in deze items is beschikbaar voor user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Succescriterium 4.1.3: Statusberichten

Resultaat: geen fout gevonden

In content die is geïmplementeerd met opmaaktalen kunnen statusberichten door software bepaald worden met behulp van rol (role) of eigenschappen (properties), zodat hulptechnologieën de berichten aan de gebruiker kunnen presenteren zonder dat ze de focus krijgen.

5 Overige adviezen en opmerkingen

Tijdens het onderzoek is 1 bevinding gedaan die geen reden is tot afkeuring van een succescriterium, maar wel de toegankelijkheid en bruikbaarheid kan verbeteren.

1. Documenttitel is juist en beschrijvend. Alleen wordt deze niet in het venster getoond. Nu wordt de bestandsnaam getoond. Deze is bijna gelijk aan de documenttitel en is beschrijvend genoeg, maar gebruikers kunnen dit bestand natuurlijk hernoemen.

Recente versies van Word zetten deze instelling standaard goed, ook is dit aan te passen met Acrobat.

- Op pagina: [PDF - Omgevingsvisie gemeente Losser](#)
- Zie ook succescriterium 2.4.2

6 Screenshots

In dit hoofdstuk staan screenshots die tijdens het onderzoek zijn gemaakt, maar die niet bij een specifiek succescriterium horen.

Niet van toepassing.

7 Organisatie

Dit onderzoek is in opdracht van Gemeente Enschede uitgevoerd door Firm Ground.

7.1 Over Firm Ground

Firm Ground helpt organisaties met het krijgen van grip op de kwaliteit van online dienstverlening en informatie. Denk aan gebruiksvriendelijkheid, toegankelijkheid en bouwkwaliteit. Firm Ground helpt organisaties met het opbouwen van kennis, het verzamelen van feiten voor goede beslissingen, het professionaliseren van online teams en het aanpassen van de organisatie om digitaal goed te regelen.